

Правління Національного банку України**ПОСТАНОВА**

Київ

Про затвердження Змін до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 33¹, 56 Закону України “Про Національний банк України” з метою приведення деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань готівкового обігу у відповідність до вимог законодавства України та удосконалення організації перевезення цінностей у банках України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29 (зі змінами), (далі – Зміни) що додаються.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім абзацу п'ятого підпункту 4 пункту 3 та підпункту 4 пункту 9 Змін, які набирають чинності з 01 липня 2024 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України

Зміни до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні

1. У розділі I:

1) абзац четвертий пункту 1 викласти в такій редакції:

“2) юридичних осіб, які відповідно до вимог нормативно-правового акта Національного банку з питань видачі юридичним особам ліцензії на здійснення операцій з готівкою та умови (вимоги) провадження ними діяльності зі здійснення операцій з готівкою, отримали ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою та здійснюють діяльність з інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей (далі – юридична особа);”;

2) у пункті 4:

підпункти 9, 11¹ викласти в такій редакції:

“9) інкасація коштів (далі – інкасація) – отримання інкасаторами цінностей згідно укладених договорів від клієнтів, програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС) та доставка їх до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки для подальшого зарахування їх на відповідні рахунки. Під час інкасації на маршруті здійснюється поступове накопичення цінностей в оперативному автотранспорті;”;

“11¹) інкасаторська компанія – установа, підприємство (компанія) або організація, яка отримала ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою, та на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з інкасації, перевезення цінностей, оброблення та зберігання готівки;”;

пункт після підпункту 13 доповнити двома новими підпунктами 13¹, 13² такого змісту:

“13¹) компанія з оброблення готівки – установа, підприємство (компанія) або організація, яка отримала ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою, та на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з оброблення та зберігання готівки;

13²) компанія-перевізник – установа, підприємство (компанія) або організація, яка отримала ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою, та на підставі якої отримала право здійснювати діяльність з інкасації та перевезення цінностей;”;

у підпункті 14¹:

у першому реченні слова та літери “програмно-технічних комплексів самообслуговування (далі – ПТКС)” замінити літерами “ПТКС”;

друге речення після слів “інкасаторська компанія” доповнити словами “/компанія-перевізник”;

підпункт 15 після цифр “81” доповнити словом, літерами та цифрами “(далі – ДСТУ 3849-2018)”;

підпункт 16 після слів “інкасаторськими компаніями”, “інкасаторських компаній” доповнити відповідно словами “/компаніями з оброблення готівки”, “/компаній з оброблення готівки”;

у підпункті 18 слова “не має статусу юридичної особи і” виключити;

абзац другий підпункту 19 після слів “інкасаторських компаній” доповнити словами “/компаній з оброблення готівки”;

3) пункт 5 викласти в такій редакції:

“5. Юридична особа має право надавати банкам та клієнтам послуги з інкасації на підставі укладених договорів лише після отримання ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою та отримання на підставі неї права здійснювати діяльність з інкасації та перевезення цінностей.”.

2. У розділі II:

1) у пункті 8:

у другому реченні абзацу першого слова та цифру “відповідно до вимог, визначених у додатку 1” замінити словами та цифрами “згідно з вимогами до технічного оснащення оперативного автотранспорту, визначеними у таблиці 1 розділу I додатка 1”;

в абзаці ч’єтвертому цифри та слово “6, 8 – 10, 12 – 16, 19 – 25 таблиці” замінити цифрами та словами “5, 7 – 24 таблиці 1 розділу I”;

2) у пункті 8¹:

у підпункті 4 слово “Положення” замінити словом “положення”;

у підпункті 14:

в абзаці другому цифри та слово “3 – 25 таблиці” замінити цифрами та словами “3 – 24 таблиці 1 розділу I”;

в абзаці третьому цифри та слово “ 6, 8 – 10, 12 – 16, 19 – 25 таблиці” замінити цифрами та словами “5, 7 – 24 таблиці 1 розділу I”.

3. У розділі III:

1) у пункті 15 слова “зобов’язаний”, “Положенні”, “Положення” замінити відповідно словами “зобов’язаний(-а)”, “положенні”, “положення”;

2) у пункті 17:

у підпункті 5 слово “Положенням” замінити словом “положенням”;

підпункт 10 викласти в такій редакції:

“10) тимчасового зберігання під відповідальністю працівників підрозділу інкасації (не менше двох осіб) цінностей, доставлених з маршруту, у разі неможливості здавання їх до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки в день доставки або цінностей, отриманих з каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки напередодні дня доставки (у разі неможливості отримання їх на маршрут в день доставки до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки/клієнтів), у сховищі/сейфі нічного зберігання цінностей інкасаторів, що відповідає вимогам Правил з організації захисту приміщень банків в Україні, затверджених постановою Правління Національного банку України від 10 лютого 2016 року № 63 (зі змінами) (далі – Правила № 63).”;

3) підпункт 9 пункту 17¹ викласти в такій редакції:

“9) тимчасового зберігання під відповідальністю працівників підрозділу інкасації (не менше двох осіб) цінностей, доставлених з маршруту, у разі неможливості здавання їх до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки в день доставки або цінностей, отриманих з каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки напередодні дня доставки (у разі неможливості отримання їх на маршрут в день доставки до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки/клієнтів) у сховищі/сейфі нічного зберігання цінностей інкасаторів в інкасаторській компанії, що відповідає вимогам Правил № 63 щодо класу опору та забезпечення охорони;

4) у пункті 23:

у першому реченні абзацу другого слова “повинен бути обладнаний технічними засобами захисту цінностей та системою” замінити словами та цифрою “банку (юридичної особи) повинен відповідати вимогам, зазначеним у додатку 1 до цієї Інструкції, бути обладнаний технічними засобами захисту цінностей та пристроями для роботи системи”;

в абзаці третьому:

слово “якою” замінити словами “пристроями для роботи якої”;

слова та цифри “ніж протягом 10 робочих днів” замінити словами “двох років”.

4. У пункті 29 розділу IV:

1) пункт після абзацу шостого доповнити новим абзацом сьомим такого змісту:

“Банк (юридична особа) має право використовувати оперативний автотранспорт, пристосований для перевезення значних обсягів цінностей (гуртових партій готівки, розміщеної на палетах), вимоги до оснащення якого визначені в таблиці 2 розділу II додатка 1 до цієї Інструкції.”.

У зв'язку з цим абзаци сьомий – десятий уважати відповідно абзацами восьмим – одинадцятим;

2) в абзаці одинадцятому слово “валютних” виключити.

5. У розділі VI:

1) у першому реченні абзацу шостого пункту 37 слова “нормативно-правових актів Національного банку з питань застосування електронного підпису та електронної печатки в банківській системі України” замінити словами “нормативно-правового акту Національного банку з питань використання електронного підпису та електронної печатки”;

2) абзаци перші пунктів 38, 39 після слів “інкасаторської компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

3) в абзаці шостому пункту 40 слово “валютних” виключити.

6. У підпункті 4 пункту 48 розділу VII:

1) підпункт після слова “їх” доповнити словами “ідентифікаційних номерів”;

2) підпункт доповнити словами “(у разі їх зазначення)”.

7. У пункті 67 розділу VIII:

1) підпункт 4 викласти в такій редакції:

“4) чіткість і відповідність зазначених на ярликах сум і номерів пломб на мішках даним, зазначеним в описі цінностей, ідентифікаційних номерів пломб, якими опломбовано касети, – даним супровідного ярлика та даним, зазначеним в описі цінностей (у разі зазначення).”;

2) абзац сьомий виключити.

У зв'язку з цим абзац восьмий уважати абзацом сьомим.

8. Розділ X після пункту 78 доповнити новим пунктом 78¹ такого змісту:

“78¹. Інкасатори мають право зберігати у сховищі/сейфі нічного зберігання цінностей інкасаторів цінності, доставлені з маршруту у разі неможливості їх здавання в день доставки до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки або цінності, отримані з каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки напередодні дня доставки (у разі неможливості отримання їх на маршрут у день доставки до каси банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки/клієнтів).

Зберігання таких цінностей здійснюється згідно з порядком, визначеним у Положенні про інкасацію.

Цінності з сховища/сейфа нічного зберігання цінностей інкасаторів мають бути доставлені та здані за призначенням не пізніше наступного робочого дня.

Забороняється у сховищі/сейфі нічного зберігання цінностей інкасаторів зберігати цінності клієнтів та інші цінності, які не призначені для подальшого перерахування в касі банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки та зарахування їх на відповідні рахунки.”.

9. У додатках до Інструкції:

1) додаток 1 викласти в такій редакції:

“Додаток 1
до Інструкції з організації інкасації
коштів та перевезення валютних
цінностей банків в Україні
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
)

(пункт 8 розділу II)

Вимоги до технічного оснащення оперативного автотранспорту

I. Вимоги до оснащеності оперативного автотранспорту, що здійснює інкасацію та перевезення цінностей

Таблиця 1

№ з/п	Найменування вимоги
1	2
1	Внутрішнє панцерування пасажирського відсіку по всіх вертикальних площинах, клас захисту ПЗСА-3 згідно з вимогами ДСТУ 3975-2000
2	Панцероване лобове скло та оглядові вікна зліва та справа повинні відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробовування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (зі змінами), щодо скла безосколкового та мати в маркуванні та/або сертифікаті відповідності на скло позначку “БО”. Клас захисту скла має бути не нижчим, ніж СК3 та/або BR5
3	Наявність не менше двох бійниць для ведення вогню з різних боків автотранспорту
4	Наявність панцерованого евакуаційно-вентиляційного люка в даху салону розміром не менше 450 мм x 450 мм
5	Обладнання ригелями всіх дверей автотранспорту, що розташовані в його салоні, крім дверей сейфа тимчасового зберігання цінностей
6	Додаткове обмеження відкриття передніх дверей
7	Підлога повинна бути неслизькою та зносостійкою (за потреби)

1	2
8	Наявність шин або коліс із спеціальними конструкціями, що забезпечують після механічного проколу (кульового пошкодження) шини рух автомобіля на відстань не менше 30 км зі швидкістю не менше 50 км/год згідно ДСТУ 3975-2000 (за потреби)
9	Наявність ременів безпеки на кожному посадковому місці
10	Наявність обладнаних місць для закріплення автоматичної зброї (за потреби)
11	Наявність автоматичної системи пожежогасіння в моторному відсіку
12	Наявність звукової, світлової сигналізації незачинених ригельних замків дверей, дверей сейфів
13	Наявність проблискових маячків синього кольору та тритонові сирени з гучномовцем (установлюється в разі потреби)
14	Оснащення автотранспорту згідно з вимогами ДСТУ 3849-2018
15	Наявність кондиціонера (кліматичної установки)
16	Облаштування автотранспорту вмонтованим інкасаторським сейфом та/або сейфом для тимчасового зберігання цінностей або СБТ-системою
17	Наявність переговорного пристрою для ведення зовнішніх переговорів
18	Наявність протиугінного пристрою
19	Система кріплення капота повинна мати механічний замок, що відкривається тільки із середини автотранспорту і унеможлиблює проникнення в підкапотний простір без санкції екіпажу
20	Наявність пристроїв для роботи системи відстеження рухомих об'єктів
21	Кнопка подачі сигналу тривожного сповіщення системи відстеження рухомих об'єктів та додаткова кнопка, що дублює її функцію, мають розміщуватися в потайних легкодоступних місцях
22	Наявність не менше двох закріплених вогнегасників
23	Наявність ширококутної камери спостереження заднього виду
24	Наявність центрального замка на всіх дверях, керованого водієм автотранспорту

- II. Вимоги до оснащення оперативного автотранспорту, пристосованого для перевезення значних обсягів цінностей (гуртових партій готівки, розміщеної на палетах)

№ з/п	Найменування вимоги
1	2
1	Кабіна оснащена не менше ніж двома посадочними місцями (без урахування місця водія), а у разі наявності відсіку для інкасаторів – не менше ніж одним посадочним місцем (без урахування місця водія)
2	Внутрішнє панцерування кабіни, відсіку для інкасаторів (за наявності) по всіх вертикальних площинах, а також за потреби даху та підлоги за класом захисту не нижче ПЗСА-3 згідно з вимогами ДСТУ 3975-2000
3	Лобове скло та оглядові вікна кабіни зліва та справа, а також оглядові вікна відсіку для інкасаторів (за наявності) повинні бути панцеровані та відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробовування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (зі змінами), щодо скла безосколкового та мати в маркуванні та/або сертифікаті відповідності на скло позначку “БО”. Клас захисту скла має бути не нижчим, ніж СК3 та/або BR5
4	Наявність не менше трьох бійниць для ведення вогню з різних боків автотранспорту
5	Наявність панцерованого евакуаційно-вентиляційного люка(-ів) в даху кабіни та відсіку для інкасаторів (за наявності) розміром не менше 450 мм х 450 мм, що закриваються/відкриваються з середини автомобіля
6	Підлога у вантажному відсіку повинна бути неслизькою та зносостійкою (за потреби)
7	Наявність шин або коліс із спеціальними конструкціями, що забезпечують після механічного проколу (кульового пошкодження) шини рух автомобіля на відстань не менше 30 км зі швидкістю не менше 50 км/год згідно ДСТУ 3975-2000 (за потреби)
8	Наявність ременів безпеки на кожному посадковому місці
9	Наявність автоматичної системи пожежогасіння в моторному відсіку
10	Наявність звукової, світлової сигналізації незачинених ригельних замків дверей
11	Наявність проблискових маячків синього кольору та тритонові сирени з гучномовцем (установлюється в разі потреби)
12	Оснащення автотранспорту згідно з вимогами ДСТУ 3849-2018
13	Наявність кондиціонера (кліматичної установки)

1	2
14	Наявність, за потреби, двох упорів для фіксації капоту в піднятому стані (для доступу до моторного відсіку) або двох упорів, які фіксують кабінку в піднятому стані і гарантують її безпечне утримання, як від опускання, так і від перевертання
15	Наявність переговорного пристрою для ведення зовнішніх переговорів
16	Наявність ширококутної камери спостереження заднього виду (за потреби)
17	Наявність системи відеореєстрації з не менше ніж однією камерою, встановленою у вантажному відсіку, з виведенням відеоінформації до кабінки, з архівацією відеосигналу за датчиком руху, строком зберігання відеоархіву не менше 10 робочих днів та захистом відеоархіву від несанкціонованого доступу
18	Наявність пристроїв для роботи системи відстеження рухомих об'єктів
19	Наявність кнопки подачі сигналу тривожного сповіщення системи відстеження рухомих об'єктів та додаткової кнопки, що дублює її функцію, розміщених у потайних легкодоступних місцях
20	Наявність не менше ніж по одному закріпленому вогнегаснику в кабінці та відсіку для інкасаторів (за його наявності)
21	Наявність автономного опалювача кабінки (за потреби)
22	Наявність системи централізованого блокування/розблокування усіх зовнішніх дверей автомобіля, включаючи двері вантажного відсіку
23	Наявність гідроборту для завантаження та розвантаження автомобіля
24	Наявність двох спарених підсиленних гідравлічних приводів для піднімання кабінки/копоту (за потреби)";

2) у додатку 2:

у першому реченні пункту 6 слова “з обох боків якої” замінити словами “на яку”;

примітку 4 доповнити словами “, поле “Підпис керівника установи (уповноваженої особи)” може не зазначатися”;

3) заголовок колонки 3 таблиці додатка 3 після слів “заробітної плати” доповнити словами “(у місячному розмірі)”;

4) у заголовку додатка 4 слова “Бланк доручення” замінити словом “Доручення”;

5) у додатку 5:

у заголовку колонки 9 таблиці слово “банкнот” замінити словом “банкнот *****”;

у заголовку колонки 10 слово “наклейки*****” замінити словом “наклейки*****”;

примітку ***** викласти в такій редакції:

“***** Заповнення колонки здійснюється за потреби.”;

додаток доповнити новою приміткою такого змісту:

“***** Номери індикаторних пломб, ідентифікаційні номери пломбувальних стрічок, пломб-наклейок можуть не зазначаються, якщо приймання/здавання цінностей здійснюється з використанням автоматизованої системи обліку готівки, яка забезпечує зчитування QR-кодів цих номерів та здійснює автоматичне звіряння їх з даними на супровідних документах та з даними, збереженими в цій системі.”;

б) у додатку 7:

пункти 3 – 5 викласти в такій редакції:

“3. Реквізити “Здано інкасатором” та “Прийнято повністю (без перерахування/з урахуванням розбіжностей, визначених актом про розбіжності)” можуть не заповнюватися, якщо операції приймання/здавання проводяться працівниками одного банку (юридичної особи) та використовуються інші документи, що підтверджують здавання цінностей інкасаторами, і такий порядок передбачено в Положенні про інкасацію.

4. Скріплення підписів касових працівників та інкасатора відповідними відбитками печаток є необов’язковим.

5. У таблиці колонка 7 “Сума за номіналом” може заповнюватися без розбивки суми цінностей, що перевозяться, за номіналами відповідно до внутрішніх положень банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, але проставляється сума за кодом валюти.”;

додаток після пункту 5 доповнити новим пунктом 5¹ такого змісту:

“5¹. Колонка 9 таблиці “Сума, усього, з урахуванням еквівалента, у грн” може не заповнюватися, якщо в сумку не вкладено іноземну валюту.”.